

Sygn. akt: IV RC 495/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2019r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Grażyna Grzybczyk

Protokolant: Monika Kmita

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 lutego 2019r. w R.

sprawy z **powództwa T. R.**

przeciwko mał. D. i K. rodz. R. reprezentowanym przez matkę A. R.

o obniżenie alimentów

1) powództwo oddała;

2) zasądza od powoda na rzecz matki mał. pozwanych – A. R. kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa adwokata, odstępując w pozostałym zakresie od obciążania stron kosztami postępowania za postępowanie przed Sądem I instancji ponad kwoty już opłacone.

Sygn. akt IV RC 495/18

UZASADNIENIE

Powód T. R. domagał się obniżenia alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z 16 maja 2017 r. w sprawie sygn. akt II RC 599/15 na rzecz małoletniego D. R. z kwoty z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniego K. R. z kwoty po 650 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie.

Jako podstawę swojego żądania powód wskazał istotną zmianę w jego dochodach oraz sytuacji zdrowotnej. Podniósł, że z powodu stanu zdrowia był zmuszony zrezygnować z pracy w godzinach nadliczbowych, co przełożyło się na zmniejszenie jego miesięcznego wynagrodzenia. Jego miesięczne dochody obecnie wynoszą 4096,01 zł i nie pozwalają na zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb. Nadto podniósł, że poza alimentami na małoletnich synów płaci także alimenty na byłą żonę oraz spłaca kredyt hipoteczny, którego miesięczna rata wynosi 755,41 zł. Nadmienił także, że podczas kontaktów z synami stara się atrakcyjnie zorganizować czas, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. (k. 3-4v.).

W odpowiedzi na pozew małoletni pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. Jako uzasadnienie stanowiska, pozwani podnieśli, iż od czasu ustalenia ostatecznych alimentów ich koszty utrzymania wraz z ich rozwojem stale rosną. Podnieśli również, że zgodnie z postanowieniem tut. Sądu z 2 maja 2018 r. wydanym w sprawie I. N. 223/18 powód może spotykać się z synami tylko w ich miejscu zamieszkania, a więc nie ponosi dodatkowych kosztów związanych ze spotkaniami z dziećmi. Podnieśli także, że wskazane przez powoda koszty utrzymania są znacznie zawyżone, a jego wynagrodzenie jest nieproporcjonalnie wyższe niż wynagrodzenie matki małoletnich. (k. 79-81v.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Małoletni D. i K. rodzeństwo R. pochodzą ze związku małżeńskiego A. R. i powoda. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 11 kwietnia 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II RC 599/15 małżeństwo rodziców małoletnich pozwanych zostało rozwiązane przez rozwód, z winy powoda. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad pozwanymi powierzono matce zastrzegając dla ojca prawo do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci. Kosztami utrzymania i wychowania małoletnich obciążono oboje rodziców, przy czym powoda zobowiązano do płacenia alimentów w kwocie po 700 zł miesięcznie na rzecz małoletniego D. R. oraz w kwocie po 650 zł miesięcznie na rzecz małoletniego K. R.. Zasadzono także od powoda na rzecz matki małoletnich pozwanych alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie, na skutek apelacji powoda kwotę alimentów na rzecz A. R. zmniejszono do kwoty po 250 zł miesięcznie.

W dacie ustalenia poprzednich alimentów małoletni D. R. miał 10 lat. Jego miesięczny koszt utrzymania kształtował się następująco: wyżywienie 300 zł, odzież i obuwie 100 zł, środki czystości 30 zł, wydatki szkolne 70 -100 zł, leki, okulista, dentysta 50 zł, telefon 30 zł, udział w kosztach utrzymania mieszkania 150 zł, co łącznie daje kwotę 700 zł miesięcznie.

Małoletni K. R. w dacie ustalania ostatnich alimentów miał 6 lat. Jego miesięczne koszty utrzymania kształtowały się następująco: wyżywienie 250 zł miesięcznie, odzież i obuwie 100 zł, środki czystości 30 zł, wydatki szkolne 70 zł, opieka medyczna 30 zł, udział w kosztach utrzymania mieszkania 150 zł. Łącznie 650 zł.

Małoletni mieszkali wraz z matką w mieszkaniu stron, którego miesięczny koszt utrzymania wynosił 500 zł. Matka małoletnich nie pracowała zawodowo, posiadała wykształcenie w zawodzie technik analityk medyczny, ale w uwagi na przerwę w wykonywaniu zawodu utraciła uprawnienia do jego wykonywania. Koszt utrzymania matki małoletnich wynosił około 600 zł, na kwotę tą składało się wyżywienie – 300 zł miesięcznie, odzież – 50 zł miesięcznie, środki czystości, kosmetyki – 30 zł miesięcznie, telefon – 30 zł miesięcznie oraz udział w kosztach utrzymania mieszkania – 150 zł miesięcznie.

Powód pracował w KWK (...) w O. i otrzymywał miesięczne wynagrodzenie około 5000-6000 zł netto. Spłacał kredyt hipoteczny zaciągnięty na budowę domu, którego miesięczna rata wynosiła 800 zł.

Powód T. R. ma obecnie 38 lat, był karany za znęcanie się fizyczne i psychiczne nad rodziną. Nadal pracuje w (...) S.A. KWK (...) w O. i otrzymuje miesięczne wynagrodzenie rzędu 4000-4500 zł. Otrzymuje również dodatkowo deputat węglowy – równowartość 8 ton w kwocie 4096,01 zł, kartki na żywność w kwocie 19 zł za każdy zjazd po ziemię oraz barbórkę, za rok 2017 była to kwota 6473,87 zł oraz 14-stą pensję za rok 2017 – 7540,40 zł. Miesięczne wydatki powoda przedstawiają się następująco:

- wyżywienie 600 zł.
- środki czystości 50 zł
- odzież i obuwie 200 zł
- psychoterapia 100 zł
- dentysta 100 zł
- paliwo 550 zł

Powód mieszka we wspólnym domu stron. Koszty utrzymania domu kształtują się następująco:

- prąd 113zł miesięcznie
- woda 50 zł miesięcznie

- podatek 132,60 zł kwartalnie
- telewizja 59,99 zł miesięcznie
- opłata za ścieki 166 zł miesięcznie
- Internet i telefon 85,18 zł miesięcznie.

Powód nadal spłaca kredyt hipoteczny zaciągnięty w trakcie małżeństwa. Do spłaty pozostało ok. 80000 zł. Miesięczna rata kredytu wynosi ok. 750 zł. Posiada samochód osobowy R. (...) z 2010 roku, ubezpieczenie samochodu kosztuje 900 zł rocznie. Jest także właścicielem działek w S. o powierzchni 3,860 m² i 4,230 m² oraz pola, które otrzymał w spadku o powierzchni 0,5 ha. W 2018 roku był na wakacjach w Chorwacji ze znajomymi, a rok wcześniej także spędził wakacje w Chorwacji ze swoją siostrą. Na bieżąco wykańcza dom stanowiący własność jego i matki małoletnich pozwanych. Zamówił kuchnię na wymiar, która ma zamiar sfinansować z otrzymanej barbórki oraz planuje zakup sprzętu AGD na kredyt.

Powód leczy się na nadciśnienie, serce, ma też schorzenia kręgosłupa i neurologiczne, drętwieją mu nogi i ręce. 3 lata temu leczył się z uwagi uzależnienia od alkoholu.

Matka małoletnich pozwanych obecnie ma 39 lat. Do listopada 2018 roku pracowała w (...) w C. w charakterze pomocy biurowej do obsługi programu „dobry start” i otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 1530 zł. Obecnie nie pracuje, jest zarejestrowana w urzędzie pracy jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Mieszka wraz z małoletnimi synami w mieszkaniu własnościowym, które otrzymała w spadku po babci. Opłaty mieszkaniowe kształtują się następująco:

- czynsz i remontowe 185 zł miesięcznie
- woda 120 zł miesięcznie
- prąd 100 zł miesięcznie
- gaz 48 zł kwartalnie
- opał 2100 zł rocznie
- Internet 51 zł
- telewizja 29 zł
- telefon 80 zł.

Matka małoletnich pozwanych na żywność dla siebie i małoletnich synów wydaje miesięcznie 1500 zł. Odzież to koszt 200 zł miesięcznie, obuwie także 200 zł miesięcznie. Na środki czystości rodzina wydaje miesięcznie 40 zł na osobę. Matka małoletnich ma wadę wzroku, zapłaciła za okulary 500 zł. Małoletni D. także ma wadę wzroku – astygmatyzm, wizyta u okulisty kosztuje min. 50 zł, a zmiana szkieł 140 zł. Opłata na komitet rodzicielski obydwu małoletnich to wydatek rzędu 80 zł rocznie. Ponadto matka małoletnich wydaje na ich wycieczki szkolne 60 zł miesięcznie. Małoletni przynależą do związku harcerstwa polskiego, składki członkowskie wynoszą 10 zł za osobę miesięcznie. Ponadto w ramach harcerstwa organizowane są to trzy miesiące biwaki, których jednorazowy koszt wynosi 40 zł.

Matka pozwanych organizuje małoletnim wyjazdy wakacyjne, w 2018 roku była z dziećmi u rodziny w (...), wyjazd ten kosztował 200 zł za osobę, dodatkowo na miejscu kupowała małoletnim posiłki. W 2017 roku zabrała małoletnich do T. na tydzień, a rok wcześniej spędziła z małoletnimi 4 dni w S..

Matka małoletnich sama zorganizowała w 2018 roku uroczystość komunijną dla małoletniego K., której koszt wyniósł ok. 3300 zł. Ojciec małoletnich nie partycypował w tych kosztach, nie brał również udziału w przygotowaniach. Z

okazji komunii podarował synowi 500 zł. Powód ponad płacone alimenty nie partycypuje w kosztach utrzymania małoletnich. Sporadycznie przynosi im słodycze bądź soki. Na Święta Bożego Narodzenia w 2017 roku podarował synom konsolę X. one, jednakże nie mogli oni zabrać jej do domu, pozostała w domu powoda.

Matka małoletnich otrzymywała świadczenie 500 + na dwóch synów oraz skorzystała z programu 300 +. Jednakże z uwagi na podjęcie zatrudnienia w okresie od 1 września 2018 do 30 listopada 2018 roku otrzymała decyzje o uchyleniu zarówno decyzji przyznającej jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego jak i decyzji przyznającej prawo do świadczenia wychowawczego w części dotyczącej małoletniego D. R..

W tutejszym Sądzie toczy się postępowanie o uregulowanie kontaktów powoda z małoletnimi pozwanymi. W postępowaniu tym Sąd wydał postanowienie o zabezpieczeniu tych kontaktów, poprzez ich realizację wyłącznie w miejscu zamieszkania matki małoletnich.

Dowód: akta II RC 599/15, a z nich wyrok Sądu I i II instancji - k. 271, złożone do akt rachunki za utrzymanie mieszkania i kopię przelewów bankowych wraz z wykazem zarobków ojca mał. k. 231 wraz z zestawieniem operacji na koncie i wykazem zarobków k. 189, akty urodzenia, zaświadczenie o wynagrodzeniu k. 12, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 13, kopię zaświadczeń o wysokości rat kredytów k. 14, informację leczenia szpitalnego k. 15, zaświadczenie lekarskie k. 17, 20, zaświadczenia kardiologa k. 22, dokumentację zdjęciową z pobytów małoletnich, rachunki za utrzymanie mieszkania k. 35 i nast., rachunki za lekarstwa k. 36, kopię przelewów za prąd k. 37 i nast., kopię płatności za terapię k. 43, rachunki za telefon k. 46, rachunki za gospodarowanie odpadami k. 47, kopię przelewów k. 48 i nast., zaświadczenie Burmistrza C. k. 53 rachunki za wodę k. 54, kopie dokumentów dot. wypłaty matki mał. k. 82, rachunki za obiady k. 83 i nast., opłaty za (...) k. 85 i nast., kopię opłat mieszkaniowych k. 91 i nast., kopię opłaty za prąd k. 95 i nast., opłaty za Internet k. 98 i nast. oraz za telefon k. 99 i nast., kopię biletów do kina k. 106, kopię umowy o pracę k. 132, zaświadczenie o zatrudnieniu k.133, paski zarobków k. 134, decyzję Burmistrza o cofnięciu zasiłku rodzinnego i świadczenia 500 plus na mał. D. k. 135-138, kopię świadectwa pracy k.139, rachunki za wizytę u okulisty i za szkła, rachunki od okulisty i dentysty k. 140-142, kopię wydruków z wiadomości SMS k. 143, zaświadczenie o dochodach powoda k. 154, rachunki za leczenie k. 158, rachunek za lekarstwa k. 159, decyzję o uznaniu za bezrobotną k. 201.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie, szczegółowo powyżej opisane. Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a w konsekwencji postępowanie dowodowe Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Przepis art. 138 k.r.o. stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Istotą niniejszej sprawy było zatem ustalenie, czy od ostatecznego orzeczenia w przedmiocie alimentów nastąpiła takowa zmiana stosunków po stronie powoda lub pozwanego. Ustalenie, czy nastąpiła zmiana stosunków, o których mowa powyżej, następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi poprzednio podczas ustalania wysokości alimentów (a zatem zakresu tego obowiązku w rozumieniu art. 135 k.r.o). Zakres świadczeń alimentacyjnych, który ustawodawca określił w art. 135 § 1 k.r.o, jest bowiem uzależniony z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć potrzeby, których zaspokojenie zapewni podmiotowi uprawnionemu do alimentów odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy. A zatem są to nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji lecz również te, których celem jest stworzenie warunków bytowania stosownie do wieku uprawnionego, stanu zdrowia i innych okoliczności, których uprawniony nie jest w stanie własnymi siłami sobie zapewnić. Należy przy tym podkreślić, że opisane, usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentów powinny być oceniane całościowo, a zatem nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania, a także całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku.

Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można przy tym odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego oraz jego osobistej sytuacji, w tym uzasadnionych potrzeb bytowych, stanu zdrowia itp. Pojęcia te (usprawiedliwione potrzeby uprawnionego i możliwości majątkowe oraz zarobkowe zobowiązanego) w praktyce pozostają bowiem we wzajemnej zależności i obie te przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustaleniu przez sąd wysokości alimentów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku, III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15). Przy ocenie zakresu obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę także usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1975 roku, III CRN 330/75, LEX nr 7777). Ponieważ potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego mogą zmieniać się w czasie, w konsekwencji takim zmianom ulega również zakres obowiązku alimentacyjnego.

Dlatego też w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego - zgodnie z art. 138 k.r.o. - a takowa zmiana stosunków może prowadzić do podwyższenia, obniżenia bądź uchylenia obowiązku alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 133 § 1, 2 i 3 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

W realiach niniejszej sprawy od uprawomocnienia się orzeczenia ustalającego obowiązek alimentacyjny powoda w sprawie o rozwód, do czasu zainicjowania przez niego niniejszego postępowania upłynął okres ponad dwóch lat. Powód nie wykazał, aby w tym czasie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca obniżenie jego obowiązku alimentacyjnego względem małoletnich synów. Małoletni pozwani są bezsprzecznie nadal niesamodzielnymi dziećmi i z tych przyczyn w dalszym ciągu wymagają oni wsparcia finansowego rodziców. Od czasu poprzedniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego potrzeby małoletnich synów nie uległy zmniejszeniu, a nawet wzrosły wraz z ich naturalnym rozwojem oraz ogólnym wzrostem cen towarów i usług. Małoletni znajdują się w fazie intensywnego rozwoju, co determinuje częstszą wymianę garderoby oraz inne koszty związane z ich bieżącym utrzymaniem.

Matka małoletnich aktualnie nie pracuje. Jest zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku i czyni starania w poszukiwaniu pracy. Jej możliwości majątkowe są na dużo niższym poziomie niż możliwości majątkowe powoda. Matka małoletnich mimo, iż posiada wykształcenie w zawodzie technik analityk medyczny nie ma możliwości podjęcia pracy w zawodzie, gdyż z powodu jego niewykonywania przez wiele lat utraciła uprawnienia. Wywiązuje się ze swojego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanych poprzez osobistą opiekę i wychowanie. Niewątpliwie zajmuje to matce znaczną ilość czasu, jednakże ma ona również możliwości zarobkowe na poziomie co najmniej miesięcznego najniższego wynagrodzenia, zatem może w części pokryć te koszty.

Powód inicjując niniejszą sprawę powoływał się na pogorszenie jego sytuacji majątkowej oraz stanu zdrowia. Wskazać jednak należy, że mimo iż dochody powoda uległy zmniejszeniu, to nadal pozwalają one na płacenie alimentów na dotychczasowych poziomach. Podniesiona przez powoda okoliczność spłacania kredytu hipotecznego nie mogła odnieść skutku, ponieważ zadłużenie na które powołuje się powód występowało już podczas ustalania alimentów na rzecz małoletnich pozwanych w 2016 roku. Powód wskazywał, że ponosi również dodatkowe koszty związane z uatrakcyjnianiem spotkań z małoletnimi. Jednakże Sądowi wiadome jest z urzędu, że ojciec małoletnich obecnie na mocy postanowienia Sądu może spotykać się z małoletnimi wyłącznie w miejscu zamieszkania ich matki. Co za tym idzie nie ponosi dodatkowych kosztów związanych z atrakcyjnym spędzaniem czasu z małoletnimi.

Wobec powyższego, Sąd nie znalazł przesłanek na uwzględnienie powództwa i uznał, iż dotychczasowe alimenty odpowiadają usprawiedliwionym potrzebom pozwanych, które nie są wygórowane, a nadto możliwościom zarobkowym powoda. Pozostałe zaś koszty utrzymania pozwanych pokryć może ich matka, która również ma ku temu możliwości zarobkowe i majątkowe. Z tych względów, w oparciu o art. 138 k.r.o., powództwo zostało oddalone.

Z uwagi na wynik postępowania w niniejszej sprawie, Sąd na zasadzie art. 98 k.p.c., zasądził od powoda na rzecz matki małoletnich pozwanych kwotę 1.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, uwzględniając stawki opłat za czynności adwokatów przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dn. 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800) tj. § 2 pkt 4.